

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

آشنایی با بیمه هنرمدان، نویسندگان و روزنامه‌نگاران

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

• نحوه بهره‌مندی از درمان پس از انقطاع از پرداخت حق بیمه

• نحوه پرداخت حق بیمه برای کارگران فصلی در مزارع

• چگونگی نام‌نویسی و پرداخت حق بیمه در استارت‌آپ‌ها

احمد فاضلی

کارشناس سازمان تأمین اجتماعی

اخیراً شرکتی با شخصیت حقوقی و فعالیت کسب‌وکار فضای مجازی (استارت‌آپ) تأسیس کرده‌ایم و ۱۰ نفر پرسنل داریم. چون نحوه اشتغال چند نفر از کارکنان به‌صورت دورکاری است، در خصوص تشکیل پرونده مطالباتی برای شرکت و ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان ثابت و دورکاری نیاز به راهنمایی دارم.

در راستای حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات کسب‌وکار فضای مجازی (استارت‌آپ‌ها)، ابتدا لازم است مدیرعامل شرکت همراه با مدارک اساسنامه شرکت و آگهی تأسیس و سند مالکیت یا اجاره‌نامه محل فعالیت شرکت و مجوز فعالیت اخذ شده از مرجع مربوطه، به شعبه تأمین اجتماعی واقع در حوزه عملکرد شرکت مراجعه کند. سپس با تکمیل فرم‌های هویتی کارگاه و ثبت شماره تلفن همراه و ایمیل مدیرعامل یا صاحبان امضا و اخذ کد کارگاهی و رمز عبور جهت پرداخت لیست‌های ماهانه به‌صورت اینترنتی و رؤیت احکام مطالباتی سازمان تأمین اجتماعی، طبق مواد (۳۶) و (۳۹) قانون تأمین اجتماعی نسبت به ارسال اولین لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان اعم از ثابت و دورکار اقدام کند. بعد از ارسال اولین لیست متعاقباً از کارگاه مذکور بازرسی به عمل می‌آید. بازرس تأمین اجتماعی موقع بازرسی از این قبیل کارگاه‌ها مکلف است ضمن کنترل کلیه کارکنان شاغل حاضر در کارگاه در صورت اعلام مراتب دورکاری تمام یا برخی از افراد شاغل از سوی کارفرما که اسامی افراد دورکار در لیست ارسالی کارفرما درج شده، به لحاظ ماهیت شغل آن‌ها و با انجام بررسی‌های لازم نسبت به تأیید اشتغال کارکنان دورکار اقدام کند.

اخیراً دو نفر نیروی کار جدید در کارگاه استخدام کرده‌ام. نفر اول فاقد شماره بیمه و نفر دوم قبلاً شاغل بوده و دارای شماره بیمه است. برای ارسال لیست و پرداخت حق بیمه آن‌ها ابتدا باید جهت ثبت نام در سیستم تأمین اجتماعی به شعبه مربوطه مراجعه کنم. آیا می‌توانم به‌صورت غیرحضور نیز نسبت به نام‌نویسی کارگران جدید اقدام کنم؟

بله، سازمان تأمین اجتماعی در راستای تعمیم و توسعه ارائه خدمات خود، در بیشتر حوزه‌ها خدمات غیرحضوری راه‌اندازی کرده است. در خصوص نام‌نویسی بیمه‌شده اصلی نیز، کارفرما می‌تواند علاوه بر مراجعه حضوری به شعب و یا کارگزاری‌های سازمان تأمین اجتماعی، از طریق درگاه خدمات غیرحضور و به نشانی (es.tamin.ir) نسبت به ارائه درخواست نام‌نویسی نیروی کار جدید شاغل در کارگاه اقدام کند. در این ارتباط کارفرمایانی که توافقتنامه تنظیم و ارسال لیست اینترنتی با تأمین اجتماعی دارند، اگر نسبت به ثبت نام و ایجاد حساب کاربری اقدام کرده و اطلاعات آنان در پرتال مخاطبان موجود باشد، می‌توانند غیرحضور نسبت به نام‌نویسی نیروی کار جدید یا جابه‌جایی بیمه‌شدگان در سطح چند کارگاه مربوط به یک کارفرما اقدام کنند. البته برای نیروی کار جدید فاقد شماره بیمه، باید کارفرما پس از ثبت اطلاعات هویتی بیمه‌شده، پرسشنامه نام‌نویسی تکمیل شده توسط بیمه‌شده جدید و کارفرما، همراه با صفحه اول شناسنامه، کارت ملی و یک قطعه عکس فرد مورد نظر را در سیستم خدمات غیرحضور بارگذاری کرده و مستقیماً از سیستم برای بیمه‌شده شماره بیمه اخذ کند. بعداً ظرف مدت یک‌ماه پس از نام‌نویسی غیرحضوری اصل پرسشنامه تکمیل شده را به شعبه مربوطه تأمین اجتماعی تحویل دهد، البته در نام‌نویسی غیرحضوری بیمه‌شده، شخص کارفرما در خصوص صحت اطلاعات و اصالت امضا و اثر انگشت بیمه‌شده جدید در پرسشنامه که در سیستم بارگذاری کرده، به‌طور مستقیم مسئول است.

شرکت تولیدی لوازم خانگی گازسوز که بیش از ۸۰ نفر پرسنل دارد، بر اساس توافق به عمل آمده با سازمان تأمین اجتماعی، در قبال تقلیل قسمتی از میزان پرداخت حق بیمه کارکنان، انجام تعهدات کوتاه‌مدت پرسنل را به عهده گرفته است (قرارداد پورسانتاژ). اخیراً شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهروند جهت عرضه و فروش محصولات گازسوز در فروشگاه‌های شهروند سراسر ایران، قرارداد یک‌ساله، جهت ساخت و فروش محصولات با شرکت تولیدی مذکور منعقد کرده است. سؤال این است که با توجه به توافق صورت گرفته با سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر تقلیل نرخ حق بیمه کارکنان شرکت پیمانکار، مبالغ مربوط به لیست‌های ارسالی پیمانکار در دوره اجرای قرارداد چگونه محاسبه می‌شود؟

ابتدا یادآوری می‌شود که قراردادهای خرید و فروش اجناس و اقلام مصرفی که تعهدات موضوع قرارداد مهیا و آماده بوده و منحصراً خرید یا فروش است، مشمول ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و کسر حق بیمه نیست. چنانچه موضوع قرارداد خرید یا فروش توأم با ساخت و تهیه اجناس باشد (مثل قرارداد شرکت شما) این نوع قراردادهای مشمول ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی هستند. در مواردی که تعهدات کوتاه‌مدت سازمان تأمین اجتماعی به کارفرما واگذار شده و به تبع آن میزان حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی تقلیل می‌یابد، اگر کارفرما در قالب پیمانکاری، قراردادی با واگذارنده کار منعقد کند موقع محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد، معادل پورسانتاژ متعلقه مستند به‌صورت مزد و حقوق ارسالی از سوی پیمانکار، وصول شده به حساب آمده و مبالغ مربوط به لیست‌های پیمان با مأخذ کامل ۲۷ درصد در محاسبه منظور می‌شود.

آیا روزنامه‌نگاران باید کماکان در قالب بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد بیمه تأمین اجتماعی شوند؟

طبق توافق اخیر سازمان تأمین اجتماعی با صندوق اعتباری هنر وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، هنرمندان، نویسندگان و روزنامه‌نگاران علاوه بر اینکه طبق روال قبلی می‌توانند بیمه مشاغل آزاد شوند، بر اساس توافقنامه جدید مجاز شده‌اند در قالب بیمه‌های توافقی نیز از بیمه تأمین اجتماعی بهره‌مند شوند. در این ارتباط اگر سن متقاضی حداکثر ۵۰ سال باشد (در صورت داشتن سن اضافی باید معادل آن سابقه قبلی پرداخت حق بیمه داشته باشد) می‌تواند با معرفی صندوق اعتباری هنر بیمه تأمین اجتماعی شود. البته برخلاف نرخ‌های بیمه مشاغل آزاد، نرخ بیمه توافقی ۲۷ درصد است و دستمزد مبنای کسر حق بیمه به انتخاب متقاضی بین ۱/۳ برابر حداقل دستمزد و حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی است. این قبیل بیمه‌شدگان در زمان مراجعه به مراکز ملکی و استیجاری درمان تأمین اجتماعی، برعکس بیمه‌شدگان مشاغل آزاد از پرداخت فرانشیز معاف بوده و درمان آن‌ها رایگان انجام می‌شود. غیر از تعهدات بلندمدت بازنشستگی و ازکارافتادگی و بازماندگان قسمتی از تعهدات کوتاه‌مدت از قبیل کمک‌هزینه ازدواج، پروتز و اروتز، هزینه کفن‌ودفن، کمک‌هزینه سفر بیمه‌شده بیمار و همراه او جزء خدمات سازمان تأمین اجتماعی در قبال این بیمه‌شدگان است.

یک سال است با ۲۰ سال سابقه بیمه‌پردازی مشاغل آزاد بازنشسته شده‌ام. در زمان بیمه‌پردازی با پرداخت حق سرانه درمان به تعداد خود و افراد تحت تکفل از درمان تأمین اجتماعی به‌رمند بودیم. تاسش ماه بعد از بازنشسته شدن هم با پرداخت حق سرانه از درمان استفاده می‌کردیم. اما بعد از آن تاریخ با عدم پرداخت حق سرانه درمان از دریافت خدمات درمانی انصراف داده‌ام. حال اگر مجدداً بخواهم همراه با خانواده از خدمات درمان استفاده کنم، آیا باید حق سرانه درمان دوران انقطاع خود و افراد تحت تکفل را پرداخت کنم؟

خیر، طبق دستورالعمل قبلی بهره‌مندی مجدد مستمری‌بگیر بازنشسته و افراد تحت تکفل او از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی منوط به پرداخت حق سرانه درمان کل دوران انقطاع بود، اما بر اساس بخشنامه‌ای که اخیراً صادر شده، پذیرش درخواست بهره‌مندی مجدد از خدمات درمانی و کسر حق سرانه درمان از تاریخ درخواست، بدون پرداخت حق سرانه درمان دوران انقطاع بلامانع اعلام شده است.

با جواز کسب پوشاک و نرخ ۱۸ درصد، بیمه مشاغل آزاد شده‌ام. چون تمایل به استفاده از درمان تأمین اجتماعی داشتم، در زمان بیمه‌پردازی طبق مقررات سازمان تأمین اجتماعی به تعداد خود و افراد تحت تکفل حق سرانه درمان پرداخت می‌کردم. اخیراً طبق نظریه کمیسیون پزشکی به میزان ۶۷ درصد از کارافتاده کلی شناخته شده‌ام و قرار است مستمری از کارافتادگی کلی برای من برقرار شود. با توجه به اینکه یکی از فرزندانم به استخدام دستگاه دولتی درآمده، آیا بعد از برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، در صورت تمایل به استفاده مجدد از درمان تأمین اجتماعی باید حق سرانه درمان فرزندانم مستخدم دولتی همراه با بقیه افراد خانواده پرداخت شود؟

خیر، مادامی که همسر یا فرزندان مستمری‌بگیر بازنشسته و یا از کارافتاده کلی رأساً مشمول مقررات حمایتی خاص (مثل فرزند شما) و یا قانون تأمین اجتماعی باشند، نیازی به کسر حق سرانه درمان بابت آن‌ها و ارائه خدمات درمانی به تبع مستمری‌بگیر اصلی نیست.

با هشت سال سابقه بیمه‌پردازی اجباری و ۱۲ سال بیمه مشاغل آزاد، دو ماه دیگر بازنشسته خواهم شد. آخرین بیمه‌پردازی من مربوط به مشاغل آزاد است و از درمان تأمین اجتماعی استفاده نمی‌کنم. آیا بعد از بازنشستگی می‌توانم با پرداخت حق سرانه درمان به تعداد خود، همسر و دو فرزندم از درمان تأمین اجتماعی بهره‌مند شوم؟

بله، بیمه‌شده‌ای که در ردیف مستمری‌بگیران قرار بگیرد، هرچند در زمان بیمه‌پردازی امر درمان مورد قرارداد او بوده یا نبوده باشد، در صورت تمایل به استفاده از درمان با پرداخت حق سرانه درمان می‌تواند از مزایای خدمات درمانی استفاده کند.

در مغازه فروش لوازم بهداشتی و ساختمانی من یک کارگر افغان شاغل بود. بازرس تأمین اجتماعی در زمان بازرسی نام او را در گزارش خود قید کرده، اما چون روادی و مجوز اشتغال او از اعتبار لازم برخوردار نبود توسط شعبه تأمین اجتماعی برای او شماره بیمه موقت اختصاص داده شد. بعداً چون اطلاع پیدا کردم که به کارگیری اتباع خارجی بدون داشتن اجازه کار و اجازه اقامت معتبر خلاف مقررات است به ادامه کار او در مغازه پایان دادم. آیا باید مراتب را به سازمان تأمین اجتماعی اطلاع دهم؟

طبق دستورالعمل جدید صادره، اتباع خارجی شاغل در کارگاه‌ها غیر از اینکه باید دارای روادی یا کارت اقامت و مجوز اشتغال معتبر باشند، مقتضی است از مراجع مربوطه کد فیداً یا یکتا نیز اخذ کرده باشند. در هر صورت چون به جای شماره اصلی به او شماره موقت اختصاص داده شده، نمی‌توانید ترک کار او را در لیست ماهانه اعلام کنید. لازم است با ارائه درخواست بازرسی مجدد در سامانه خدمات غیرحضور به نشانی (es.tamin.ir) موضوع را پیگیری کنید.

اخیراً یک مزرعه را برای کشت محصولات کشاورزی از مالک آن اجاره کرده‌ام. با توجه به اینکه غیر از فصل زمستان در بقیه فصول کاشت، داشت و برداشت برای تولید محصولات کشاورزی از چند کارگر استفاده می‌کنم، آیا می‌توانم کارگرانی که در فصول فوق‌الذکر در مزرعه شاغل هستند بیمه کنم؟

بله، مزارع و باغات کشاورزی کارگاه فصلی محسوب می‌شوند. مالک یا مستأجر کارگاه که حدود و ثغور آن با توجه به وسعت مزرعه یا باغ مشخص است و سند مالکیت یا اجاره و همچنین پروانه فعالیت صادره از نظام صنفی کشاورزی دارد، در ایام فعالیت کارگاه می‌تواند طبق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارگران اقدام کند. البته در آغاز فصل زمستان اگر کارگاه کشاورزی تعطیل شود کارفرما باید ترک کار کارگران را در لیست اعلام کند. بعد از اتمام فصل زمستان و آغاز فصل جدید کشاورزی مجدداً با ارسال لیست، حق بیمه کارگران شاغل پرداخت شود. کارگران فصلی کشاورزی که در فصل زمستان اشتغال به کار ندارند و بیمه نیستند، می‌توانند دوره بیمه‌پردازی خود را با قرارداد بیمه اختیاری ادامه دهند.

دو ماه است در بازار شهر کرمان مغازه مسگری راه انداخته‌ام و همراه با ساخت لوازم مسی، ظروف مسی رانیز سفیدگری می‌کنم. یک نفر نیز در کنار من به عنوان استادکار اشتغال به کار دارد. آیا این کارگر را می‌توانم با حداقل دستمزد بیمه تأمین اجتماعی کنم؟

خیر، کارگاه‌های ساخت لوازم مسی (مسگری) و سفیدگری جزء صنفی هستند که کارگران شاغل در این کارگاه‌ها دستمزد مقطوع دارند. دستمزد روزانه استادکار با ضریب ۱/۳ برابر حداقل دستمزد و معادل ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار و ۳۰۰ ریال است. از اول سال جاری نیز به میزان پنج درصد به ضریب مذکور اضافه شده است. البته غیر از دستمزد ماهانه باید مبلغ ۲۰ میلیون ریال دیگر بابت مزایای رفاهی و حق مسکن در لیست‌های بیمه منظور و از مجموع ارقام مندرج در لیست ۳۰ درصد حق بیمه کسر و به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز شود.

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی